

2. A Revolución francesa.

2.1 O comezo da Revolución francesa.

En 1787 o rei convocou unha **assemblea de notables** para convencer os **privilexiados de que pagasen impostos**.

Estes negáronse e esixiron a **convocatoria dos Estados Xerais**, a única assemblea que podía autorizar novos tributos.

b. Os **Estados xerais e a Asemblea Nacional (1789)**

- En maio de 1789 os Estados Xerais reuníronse en Versalles.
- Cada estamento redactou os seus **cadernos de queixas**, coas súas reivindicacións.
 - A **nobreza e o clero** pretendían **votar por estamento**, o que daría a maioría aos privilexiados.
 - O **terceiro estado** desexaba, en cambio, o **voto por persoa**, que lles outorgaría a **maioría**.
- En **xuño**, os representantes do terceiro estado pasaron a denominarse **Asemblea Nacional** ao considerarse os **únicos con lexitimidade** para representar a Francia. (**Asumen soberanía nacional**)
 - Despois, na **sala do Xogo de Pelota** xuraron permanecer unidos ata dar a Francia unha Constitución e a Asemblea pasou a chamarse **Asemblea Constituínte**.

TEXTOS HISTÓRICOS FUNDAMENTAIS

O terceiro estado segundo Sieyès

Formulámonos tres preguntas: 1. Que é o terceiro estado? Todo. 2. Que foi ata o presente na orde política? Nada. 3. Que pide? Chegar a ser algo.

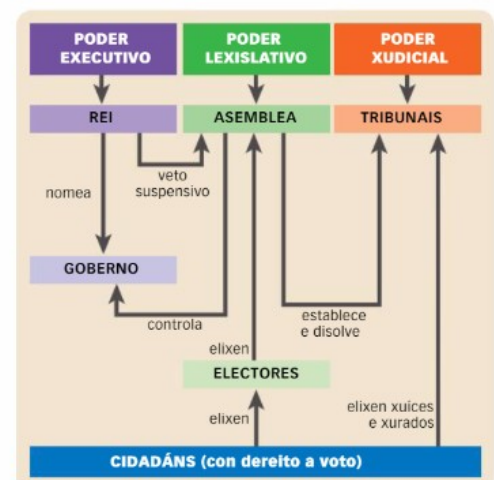
[...] E que é o terceiro estado? Todo, pero un todo trabado e oprimido. E que sería sen a orde privilexiada? Todo, pero un todo libre e florecente.

SIEYÈS, *Que é o terceiro estado?*, 1789

c. A **Asemblea Constituínte (1789-1791)**

- O **14 de xullo de 1789** o pobo de París **asaltou a Bastilla**, unha fortaleza medieval símbolo do absolutismo.
- Nas zonas rurais os campesiños atacaron os castelos dos nobres e queimaron os títulos de propiedade dos señores. Esta revolta coñécese como **“o gran medo”**.
- O 4 de agosto, a Asemblea Constituínte **abolíu os dereitos feudais**
- Varios días máis tarde aprobou a **Declaración dos Dereitos do Home e do Cidadán**, en que se recoñecían e garantían
 - as liberdades persoais,
 - a igualdade ante a lei,
 - o dereito á propiedade.
- Ambos os decretos supuxeron o **final do absolutismo e o triunfo da revolución liberal**.
- Máis tarde, en setembro de 1791 promulgouse unha **Constitución**:
 - **Recoñecíanse a soberanía nacional e os dereitos fundamentais dos cidadáns.**
 - Tamén se definía a monarquía parlamentaria como forma de goberno.
 - Establecíase a **división de poderes**:
 - o poder lexislativo exerceríao a Asemblea;
 - o executivo, o rei.
 - o xudicial, os tribunais independentes.
 - Non obstante, o rei podía vetar as leis.
 - A Asemblea elixírase por **sufrexio censitario**, é dicir, restrinxido.
 - só podían votar os homes maiores de 25 anos e cunha determinada renda.

5. A CONSTITUCIÓN FRANCESA DE 1791

d. A **Asemblea Lexislativa (1791-1792)**

- Tras a **celebración de eleccións**, en outubro de 1791 constituíse a **Asemblea Lexislativa**.
- Esta tivo que **facer fronte a diversos problemas**. Principalmente, **á oposición da nobreza e do clero**, que se resistían a perder os seus privilexios, e á do propio monarca. Moitos emigraron e empezaron a **conspirar** contra a Revolución.
- As **monarquías europeas** tamén se sentiron ameazadas pola revolución, e en abril de 1792 Austria e Prusia declararon a guerra a Francia.
- **Outros grupos**, non obstante, consideraban que as reformas eran **insuficientes** e entre os **revolucionarios radicais** destacaron os **xacobinos**, apoiados polos **sans-culottes**.
- En agosto de 1792, **o pobo de París**, que culpaba o rei das primeiras derrotas francesas, **asaltou o palacio das Tullerías**, a residencia dos reis.
 - **o monarca foi destituído pola Asemblea**.

2.2. A radicalización da Revolución.

a. A **Convención xirondina (1792-1793)**.

- A revolta de agosto de 1792 forzou unhas **novas eleccións**.
- Delas naceu unha asemblea chamada **Convención Nacional**, que **abolíu a monarquía e proclamou a República**.
- Os grupos con máis forza na Convención eran:
 - os **xirondinos**, republicanos **moderados** que controlaron a asemblea inicialmente.
 - os **xacobinos ou montañeses**, máis **radicais**.
- A Convención **xulgou e condenou a Luís XVI** por traizón, e o 21 de xaneiro de **1793 foi executado na guillotina**.
- Esta medida provocou
 - a **declaración de guerra do resto das potencias europeas**, que formaron a Primeira Coalición contra Francia.
 - un **levantamento realista e ultracatólico** na rexión francesa de La Vendée.
- Nesta atmosfera **radicalizouse a Revolución**.

TEXTOS HISTÓRICOS FUNDAMENTAIS

Decreto sobre sospeitosos

Artigo 1. [...] Todos os sospeitosos que se encontren no territorio da República e que estean aínda en liberdade serán postos en estado de detención.

Artigo 2. Son [...] sospeitosos:

1. Os que pola súa conduta, polas súas relacións, polos seus propósitos ou polos seus escritos se mostraron [...] inimigos da liberdade [...].

5. Os ata agora nobres [...] e os administradores de emigrados que non manifestasen constantemente a súa adhesión á revolución.

6. Os que emigraron desde o 1 de xullo de 1789 ata a publicación do decreto do 30 de marzo de 1792, aínda que volvesen a Francia [...].

17 de setembro de 1793

b. A **Convención montañesa (1793-1794)**

- O temor á derrota da Revolución provocou un **golpe de Estado dos sans-culottes** contra os xirondinos en xuño de 1793.
- Os **montañeses**, dirixidos por **Robespierre**, fixéronse co poder.
- Os montañeses **aprobaron unha Constitución democrática en 1793** que recoñecía a **soberanía popular e o sufraxio universal masculino**.
- Robespierre asumiu todos os poderes e implantou unha **ditadura**.
- A **ameaza militar no exterior** e o **desexo de frear os contrarrevolucionarios no interior** serviron como pretexto para **implantar o Terror**.
 - Calquera **persoa sospeitosa de non apoiar a República** podía ser xulgada e **condenada a morte** na guillotina, incluso sen probas. Unhas **50.000 persoas foron executadas**: a raíña María Antonieta, líderes de todas as faccións políticas, nobres, clérigos,...
- Pouco a pouco, **Robespierre foi perdendo apoios**.
 - En xullo de 1794 os revolucionarios moderados detiveron a Robespierre e os seus seguidores, que **foron guillotínados**.

6. AS FASES DA REVOLUCIÓN FRANCESA

c. O Directorio e a fin da Revolución (1795-1799)

- Para evitar unha nova ditadura, instaurouse un **Goberno moderado**, que **aprobou a Constitución de 1795**, e onde o poder **executivo** era exercido por un **Directorio integrado por cinco membros**.
- O novo réxime tivo que facer fronte a **diferentes conspiracións**.
 - Na **Conxura dos Iguais**, Babeuf e os seus seguidores trataron de derrocar o Goberno e impoñer unha sociedade igualitaria, pero foron executados.
 - Os **realistas** pensaron que era o momento de **restaurar os Borbóns** e provocaron unha revolta, que foi **freada por Napoleón Bonaparte**, que o fixo moi popular.
- Napoleón**, apoiado pola alta burguesía, deu un **golpe de Estado en novembro de 1799** e **estableceu o Consulado**. O poder será exercido por **3 cónsules: Napoleón, Ducos e Sieyès**.

2.3. A Europa napoleónica

a. O Consulado.

- O Consulado era un **réxime personalista**. Napoleón **acaparou todo o poder** e isto reflectiuse na **Constitución**, na cal non había **división de poderes**. En 1799 foi nomeado **primeiro cónsul** e en 1802 proclamouse **cónsul vitalicio**.

b. O Imperio napoleónico.

- En **1804 Napoleón proclamouse emperador**, desenvolveu unha **política expansionista** e mantivo **continuas guerras** contra outros países.
- Aínda que foi **derrotado** polos británicos en **Trafalgar** (1805), en poucos anos **logrou a hexemonía** no continente tras vitorias como Austerlitz (1805, fronte aos austríacos) ou Jena (1806, fronte aos prusianos).
- Estableceu o **bloqueio continental** para evitar o comercio británico con Europa. Portugal non o aceptou e Napoleón decidiu invadilo e aproveitou o seu paso para **ocupar España**, o que deu lugar a **guerra da Independencia en 1808**.
- A situación complicouse cando Rusia comezou a comerciar co Reino Unido.
 - En 1812, **Napoleón intentou invadir Rusia**, pero foi derrotado.
 - En 1813 foi vencido por unha coalición (Reino Unido, Prusia, Rusia e Austria) na batalla de Leipzig.
 - Ese mesmo ano foi **derrotado tamén en España**.
- Os **aliados chegaron ata París**.
 - Napoleón **abdicou** o 6 de abril de 1814 e marchou ao **exilio na illa de Elba**.
 - Retornou** ao poder durante **cen días**, pero foi **derrotado definitivamente en Waterloo** (1815) e **deportado a illa de Santa Helena**.

9. O CONSULADO E O IMPERIO DE NAPOLEÓN

